

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Słupi (Koneckiej)

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 18 sołectw, w których zamieszkuje 3 477 osób. Wójtem Gminy jest Pan Robert Wielgopolan.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi został powołany Uchwałą Nr XIX/92 Rady Gminy w Słupi z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi”.

Ośrodek posiada własny REGON 290522593 i NIP 658-17-11-621.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi jest Pani Renata Cuper.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi przyjęty Uchwałą Nr XV/102/2012 Rady Gminy w Słupi z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi.
Statut należy uaktualnić. Z informacji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że przygotowany jest projekt nowego Statutu, który zostanie uchwalony na posiedzeniu sesji Rady Gminy w dniu 10.11.2016 r. (Załącznik Nr 1 – Oświadczenie Kierownika GOPS);
- 2) Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi wprowadzony Zarządzeniem Nr 9/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 31 grudnia 2015 r.;
- 3) Uchwałą Nr XX/144/2012 Rady Gminy w Słupi z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania; zmiany wprowadzono Uchwałą Nr XXXI/144/2012 Rady Gminy Słupia z dnia 30 grudnia 2013 r. – ustalono koszt 1 godziny na 11 zł.
- 4) Uchwałą Nr XXXII/230/2014 Rady Gminy Słupia z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;
- 5) Uchwałą Nr XXXII/231/2014 Rady Gminy Słupia z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;
- 6) Uchwałą Nr XXXII/232/2014 Rady Gminy Słupia z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;

- 7) Uchwałę Nr XXX/212/2013 Rady Gminy Słupia z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2013-2015. Program jest obecnie nieaktualny.
- 8) Zarządzenie Nr 17/2011 Wójta Gminy Słupia z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie ustalenia odpłatności za posiłki przygotowywane w stołówce szkolnej w Szkole Podstawowej w Pilczycy; Zarządzenie Nr 18/2011 Wójta Gminy Słupia z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie ustalenia odpłatności za posiłki przygotowywane w stołówce szkolnej w Szkole Podstawowej w Wólce; Zarządzenie Nr 93 /2015 Wójta Gminy Słupia z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustalenia odpłatności za posiłki przygotowywane w stołówce szkolnej w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Radwanowie;
- 9) Zarządzenie Nr 46 Wójta Gminy Słupia z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 935/2016 z dnia 24 października 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Nowak – Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 934/2016 z dnia 24 października 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Urzędu Gminy w Słupi pod pozycją nr 7/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 – 28 października 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi mieści się w budynku Urzędu Gminy pod adresem Słupia 30a, tel. 41 391 11 47. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje dwa pomieszczenia na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. W jednym ciasnym pokoju pracuje dwóch pracowników socjalnych, a drugi pokój Kierownik GOPS dzieli z pracownikiem ds. świadczeń rodzinnych. Zdaniem kontrolujących takie warunki lokalowe utrudniają efektywną pracę Kierownika jednostki, a przede wszystkim nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest: ubóstwo, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Słupi lub przekazywana na indywidualne konta bankowe.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Słupi w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 3 pracowników, w tym: kierownik oraz 2 pracowników socjalnych (Zał. Nr 2 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 3 477/2 = 1 738

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jeden etat pracownika socjalnego przypada 1 738 mieszkańców, ale jest niezgodny z art. 110 ust. 12, zgodnie z którym ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2016 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 24 osób, w tym dla 19 samotnych. Za 17 osób Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

PS-8141/Rs/08/14 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/08/14/zm/10/15;
PS-8141/Rs/05/15 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/05/15/zm/17/15;
PS-8141/Rs/03/12 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/06/zm/14/zm/15;
PS-8141/Rs/04/12 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/04/12/zm/16/12/zm/6/15;
PS-8141/Rs/09/13 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/09/13/zm/09/15;
PS-8141/Rs/03/15 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/03/15/zm/13/15;
PS-8141/Rs/02/15 oraz zmiana wysokości świadczenia PS-8141/Rs/02/15/zm/16/15;
PS-8141/Rs/01/16; PS-8141/Rs/05/16.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, informacje z ZUS i KRUS o pobieraniu bądź nie świadczeń emerytalno-rentowych. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Widniało w niej również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono wysokość świadczenia, okres na jaki przyznano zasiłek stały, miejsce wypłaty świadczenia oraz informowano, że wypłata zostanie dokonana zgodnie z harmonogramem.

Decyzjom, w przypadku których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, a w postanowieniu i uzasadnieniu informując klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

W pouczeniu informowano również o objęciu składką zdrowotną na okres pobierania zasiłku stałego.

Ośrodek opłacał bowiem składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientowi odbierali osobiście.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka w roku 2016 do dnia kontroli pomocą okresową objęto 5 rodzin (wydano 8 decyzji). Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej ze środków budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

PS-8141/Ro/04/16; PS-8141/Ro/07/16; PS-8141/Ro/05/16; PS-8141/Ro/08/16; PS-8141/Ro/03/16; PS-8141/Ro/06/16; PS-8141/Ro/02/16; PS-8141/Ro/01/16.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego, karty leczenia szpitalnego.

Świadczenia przyznano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory. Przytoczono również upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania, okresie na jaki pomoc została udzielona oraz o sposobie i terminie wypłaty świadczenia.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za trzy kwartały 2016 roku wynika, że w badanym okresie pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem dla 341 osób, w tym 42 dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej, 162 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, 1 osobie dorosłej. W okresie tym udzielono także zasiłków celowych dla 124 osób z 35 rodzin oraz świadczeń rzeczowych dla 12 osób

w 8 rodzinach. Ogólny koszt Programu w trzech kwartałach 2016 roku wyniósł 62 210 zł, z czego dotacja stanowiła 36 204 zł i środki własne gminy – 26 006 zł.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Słupia:

Lp.	Typ placówki	Liczba uczniów dożywianych	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Wólce	45	1,80 zł	jeden gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa w Pilczycy	46	1,80 zł	jeden gorący posiłek
3.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Mlinie	16	1,80 zł	bułki, herbata (czasem catering)
4.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Radwanowie	5	1,80 z	bułki, herbata
5.	I Publiczne Gimnazjum w Słupi	28	1,80 zł	kanapki, owoce

Dodatkowo w 2016 roku Ośrodek na wniosek dyrektora szkoły sfinansował koszt wyżywienia jednego ucznia. Ponadto w roku 2016 Ośrodek opłacał posiłki za 51 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Słupia. Koszt posiłków wyniósł od 1,50 zł do 7 zł.

Za negatywny należy uznać fakt, że nie we wszystkich szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek. Według wyjaśnień Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 3) główną przyczyną jest brak w w/w placówkach odpowiedniego zaplecza na zorganizowanie stołówki. Rodzice nie wyrazili również zgody na dopłacanie do wyżywienia dowożonego z terenu innej gminy. Ponadto większość rodziców coraz częściej wnioskuje o pomoc w formie pieniężnej argumentując, że dzieci wcześniej kończą zajęcia i na porę obiadową są już w domu oraz że są na różnych dietach.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS-8141/Rc/posi/107/16; PS-8141/Rc/posi/93/16; PS-8141/Rc/posi/109/16;
PS-8141/Rc/posi/12/16; PS-8141/Rc/posi/105/16; PS-8141/Rc/posi/106/16;
PS-8141/Rc/posi/115/16; PS-8141/Rc/posi/95/16; PS-8141/Rc/posi/82/16;
PS-8141/Rc/posi/04/16; PS-8141/Rc/posi/71/16; PS-8141/Rc/posi/18/16;
PS-8141/Rc/posi/121/16; PS-8141/Rc/posi/100/16; PS-8141/Rc/posi/62/16;
PS-8141/Rc/posi/115/16;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS-8141/doz/130/16; PS-8141/doz/225/16; PS-8141/doz/136/16; PS-8141/doz/128/16;
PS-8141/doz/21/16; PS-8141/doz/129/16; PS-8141/doz/134/16; PS-8141/doz/145/16;
PS-8141/doz/27/2016; PS-8141/doz/25/2016; PS-8141/doz/23/2016; PS-8141/doz/182/16.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także odpowiednie uchwały Rady Gminy dot. dożywiania. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS.

Natomiast w sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej nie przywołano Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata” 2014 – 2020 oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W decyzjach przyznających posiłek art. 108 k.p.a. przywołany został tylko w podstawie prawnej. Brak informacji w postanowieniu i uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Ponadto w kilku przypadkach w w/w formie pomocy przytoczono nieprawidłowo art. 39 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 48.

W postanowieniu decyzji na posiłek określano kto jest jego biorcą, na jaki okres przyznano świadczenie, koszt dziennej stawki żywieniowej, typ posiłku oraz miejsce wydawania posiłków.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane były na okres od września 2015 roku do czerwca 2016 roku. Obecnie decyzje wydawane są od września 2016 r. do grudnia 2016 r.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Słupi przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, żywności czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególności uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2016 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS udzieliła 5 osobom zasiłków celowych i 1 osobie specjalnego zasiłku celowego. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na potrzeby bytowe, zakup leków i opału. Specjalny zasiłek celowy przyznano na zakup drewna opałowego. Wydatki były potwierdzane odpowiednimi fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono akta o numerach:

PS-8141/Rc/04/16; PS-8141/Rc/03/16; PS-8141/Rc/01/16; PS-8141/Rc/05/16;
PS-8141/Rc/02/16; PS-8141/Rc/1p/01/16.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami. Brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej specjalny zasiłek celowy brak informacji o sposobie realizacji świadczenia.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W roku 2016 do dnia kontroli usługi opiekuńcze wykonywane były u 27 osób przez 4 opiekunki zatrudnione na umowę o pracę ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w ramach robót publicznych lub prac interwencyjnych, a przez pozostałe miesiące ze środków GOPS.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS-8142/usł/21/2016; PS-8142/usł/19/2016; PS-8142/usł/18/2016; PS-8142/usł/03/2016; PS-8142/usł/20/2016; PS-8142/usł/22/2016; PS-8142/usł/27/2016; PS-8142/usł/26/2016; PS-8142/usł/23/2016; PS-8142/usł/05/2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej wydanych decyzji odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, Uchwałę Rady Gminy Słupia dotyczącą usług opiekuńczych oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Natomiast brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono ilość godzin usług dziennie i przez ile dni w tygodniu, okres na jaki przyznano usługi, pełny koszt 1 godziny, faktyczną wysokość odpłatności za 1 godzinę dla danej osoby oraz sposób wniesienia opłaty. W postanowieniu decyzji nie był wskazany realizator usług oraz zakres usług.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie realizował specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z informacji udzielonych przez Kierownika jednostki wynika, że brak jest wniosków o taki rodzaj pomocy.

W 2016 roku do dnia kontroli do Ośrodka nie wpłynął wniosek o skierowanie do domu pomocy społecznej.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej polegały między innymi na: rozmowach na temat aktualnej sytuacji rodzinnej klientów, motywowaniu do podjęcia prób zerwania z nałogiem, pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski na świadczenia rodzinne, stypendium, wnioski do komornika, w sprawie renty socjalnej do ZUS, umawianiu wizyt u lekarzy specjalistów, proponowaniu rozmów z psychologiem i terapeutą, proponowanie mediacji rodzinnych, motywowanie osób bezrobotnych do podejmowania działań aktywizacyjnych: poszukiwanie pracy, podejmowanie prac dorywczych, podejmowanie szkoleń. W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądem. Praca socjalna w badanym okresie prowadzona była u ponad 150 rodzin.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W 2016 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej zawarli tylko 1 kontrakt socjalny.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka nie posiada upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach z zakresu wspierania rodziny. Jednostka nie posiada również aktualnego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest na umowę zlecenie asystent rodziny, który w badanym okresie pracował z 5 rodzinami. Na zatrudnienie asystenta rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Słupi (Koneckiej) ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, posiłku i zasiłku celowego z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego

i specjalnego zasiłku celowego oraz usługi opiekuńcze przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, faktury za zakup leków lub opału, karty leczenia szpitalnego.

Statut Ośrodka jest nieaktualny, ale zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika OPS nowy dokument zostanie przyjęty na najbliższej sesji Rady Gminy.

W toku kontroli ustalono, że Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej – liczba mieszkańców gminy nie przekracza 2000 na 1 pracownika socjalnego, ale jest niezgodny z art. 110 ust. 12 ustawy – w Ośrodku zatrudnionych jest jedynie 2 pracowników socjalnych.

Warunki lokalowe nie są przystosowane do zadań i specyfiki pracy Ośrodka Pomocy Społecznej – w jednym ciasnym pokoju pracuje dwóch pracowników socjalnych, a Kierownik GOPS dzieli pokój z pracownikiem ds. świadczeń rodzinnych. Zdaniem kontrolujących takie warunki lokalowe utrudniają efektywną pracę Kierownika jednostki, a przede wszystkim nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przytaczano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz odpowiednie Uchwały Rady Gminy dot. dożywiania lub usług opiekuńczych. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory.

Natomiast rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zostało przywołane tylko w podstawie prawnej decyzji na zasiłki stałe i okresowe, a brak go w decyzjach z Programu dożywiania, decyzjach na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe oraz na usługi opiekuńcze.

W podstawie prawnej decyzji z Programu dożywiania nie przywołano Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata” 2014 – 2020.

Decyzjom, w przypadku których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, a w postanowieniu i uzasadnieniu informując klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. – z wyjątkiem decyzji na posiłek z Programu dożywiania, w których przytoczono art. 108 jedynie w podstawie prawnej.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W pouczeniu decyzji przyznających zasiłki stałe informowano wnioskodawców o objęciu składką zdrowotną na okres pobierania zasiłku stałego.

Za negatywny należy uznać fakt, że nie we wszystkich szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest sprzeczne z ideą rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W kilku decyzjach przyznających posiłek z Programu dożywiania przytoczono nieprawidłowo art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej specjalny zasiłek celowy brak informacji o sposobie realizacji świadczenia.

W postanowieniu decyzji na usługi opiekuńcze nie został wskazany realizator usług oraz zakres usług.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce nie jest wykorzystywany w sposób dostateczny kontrakt socjalny, jako instrument pracy socjalnej.

Pozytywnym jest, że Ośrodekawnioskował o środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej i zatrudnił asystenta rodziny, który współpracuje z 5 rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. Natomiast brak aktualnego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Oświadczenie Kierownika GOPS w Słupi (Koneckiej) w sprawie Statutu GOPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.

3. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.
4. Wyjaśnienie Kierownika GOPS w sprawie Programu dożywiania.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

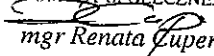
Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 24 listopada 2016 r.

Data i podpis

02.12.2016r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

KIEROWNIK
GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ

mgr Renata Łuper

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w SŁUPI
26-234 Słupia
NIP 658-17-11-621

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce